

УДК 351

DOI: 10.31359/2312-3427-2020-1-392

**І.О. Іртишева, д-р екон. наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту**

ORCID: 0000-0002-7025-9857

innauamd@gmail.com

**Національний університет кораблебудування імені адмірала
Макарова**

**О.П. Павленко, канд. екон. наук, доцент,
завідувач кафедри публічного управління та менеджменту
природоохоронної діяльності**

ORCID: 0000-0002-5493-5798

pavlenkoep@ukr.net

Одеський державний екологічний університет

Д.С. Войт, канд. екон. наук, докторант

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3406-2237>

Міжнародний університет бізнесу і права

**І.І. Дубинська, канд. екон. наук,
доцент, доцент кафедри менеджменту,**

ORCID: 0000-0003-0709-0187

**Національний університет кораблебудування імені адмірала
Макарова**

**О.І. Головіна, канд. екон. наук,
доцент кафедри публічного управління та менеджменту
природоохоронної діяльності**

ORCID: 0000-0002-1391-5731

freezxog@gmail.com

Одеський державний екологічний університет

СТРАТЕГІЧНІ ІМПЕРАТИВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ В ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ УМОВАХ

В статті розкрито стратегічні імперативи сталого розвитку регіону в трансформаційних умовах. Обґрунтовано, що важливим інструментом, який використовується для управління регіонами та окремими адміністративно-територіальними утвореннями є вибір стратегії та ефективних механізмів її реалізації. Визначено сутність

поняття «стратегічні імперативи сталого економічного зростання регіону». Доведено, що стратегічні імперативи можуть перекликатися з стратегічними цілями розвитку, проте відрізняються своєю сталістю та безальтернативністю. Обґрунтовано модель впливу стратегічних імператив на систему стратегічного управління соціально-економічним розвитком регіону. Систематизовано основні критерії стратегічного управління регіоном та територіями у розрізі основних векторів. Визначено декомпозицію критеріїв сталого розвитку регіону.

Ключові слова: *сталий розвиток, стратегічні імперативи, економічне зростання регіону, трансформація.*

Постановка проблеми. В трансформаційних умовах розвитку нашої країни, що характеризуються нестабільністю політичної та економічної ситуації, суперечливими процесами формування нормативно-правового поля соціально-економічних відносин та впровадженням ряду адміністративних і структурних реформ актуалізуються проблеми забезпечення сталого розвитку регіонів у довгостроковій перспективі.

Важливим інструментом, що використовується для управління регіонами та окремими адміністративно-територіальними утвореннями є вибір стратегії та ефективних механізмів її реалізації. На сьогодні майже всі регіони, муніципалітети та окремі об'єднані громади мають розроблені стратегії соціально-економічного розвитку, що формуються на результатах комплексного SWOT-аналізу в якому зважуються можливості, загрози, визначаються сильні сторони, конкурентні переваги та «вузькі місця» регіону, окреслюються цілі стратегічного розвитку на перспективу та можливі варіанти їх реалізації. Інструментами реалізації стратегій виступають розроблені плани і програми, що націлені на досягнення визначених соціальних або економічних цілей і фінансуються переважно за кошти місцевого чи центрального бюджетів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведені дослідження показали, що рівень виконання стратегічних цілей і програм за окремими напрямками носить незбалансований та вибірковий характер, а більшість цільових показників не досягаються через відсутність системного підходу та ефективних механізмів регулювання соціальних та економічних процесів, конфліктів щодо стратегічного бачення розвитку окремих сфер господарства та територій, тривалі адміністративні процедури щодо ухвалення рішень та виділення коштів.

Формулювання цілей статті. Метою написання статті є обґрунтування стратегічних імператив сталого розвитку регіону в трансформаційних умовах.

Виклад основного матеріалу досліджень. На нашу думку, основною проблемою управління стратегічним розвитком на сучасному етапі є насамперед відсутність комплексного концептуального бачення моделі функціонування регіону у стратегічній перспективі, що забезпечуватиме баланс інтересів між владою, бізнесом, громадськістю, об'єднуватиме зусилля всіх суб'єктів регіональної системи на досягнення спільних і взаємовигідних цілей орієнтованих на стале економічне зростання, забезпечення добробуту громадян та найбільш оптимальне використання ресурсів. Такими цілями, на нашу думку повинні стати імперативи стратегічного розвитку регіону, що виконуватимуть роль наскрізного регулятора соціально-економічних процесів та прийняття рішень на всіх рівнях.

Впровадження і використання стратегічних імператив на всіх рівнях сприятиме забезпеченню прозорості адміністрування, логічності й пріоритетності рішень, уточненню векторів стратегічного розвитку територій та громад, що, у свою чергу, дозволить підвищити рівень передбачуваності та стабільності регіонального середовища як важливої передумови для активізації інвестиційних процесів та зниження соціальної напруги.

Особливої актуальності розробка стратегічних імперативів набуває в умовах реформи децентралізації, що передбачає передачу значної частини владних та фінансових прав і повноважень на регіональний та місцевий рівень, перерозподілу адміністративно-територіального устрою. У цьому контексті реалізація стратегічних імперативів дозволить забезпечити баланс повноважень (на основі субсидіарності), забезпечення єдиного вектору розвитку територіальних громад а також основу для формування міжтериторіальної співпраці.

Термін «імператив» має латинське походження від слова «imperativus», що в перекладі означає «владний». Більшість науковців під імперативами розуміють принципи, які формально або не формально носять обов'язковий характер, беззаперечно дотримуються всіма учасниками системи, що позитивно впливає на ефективність та сталість її функціонування.

На думку Ільїної М.В. та Шпильової Ю.Б., «економічні імперативи є обов'язковими, об'єктивно зумовленими принципами поведінки суб'єктів економічних систем, напрямів, форм і методів господарювання,

механізмів, інструментів і засобів їх реалізації, що мають обов'язковий характер і використовуються в межах чинного правового поля. Тобто економічний імператив – це певні правила поведінки всіх структурних елементів економічної системи з урахуванням різних факторів, що впливають на них» [1, с. 224].

У роботі Маргітича В.В. під імперативами соціально-економічного розвитку регіону розуміються певні стійкі елементи, що забезпечують розвиток системи в будь-яких ситуаціях, а також передбачають можливі сценарії реакції системи на зовнішні зміни [2]. Такими елементами автор вважаю набір принципів формування і розвитку організаційно-економічного потенціалу регіону, а саме: ізоморфізм, холізм, емерджентність та гармонія.

Герасимчук З.В. та Свида І.В. вважають, що «стратегічні імперативи управління відображають бажаний кінцевий результат та впливають на процес побудови його досягнення» [3, с. 157]. Автори наголошують на безальтернативності шляху сталого розвитку, цілі та завдання якого виступають основними стратегічними імперативами як для України в цілому, так і її структурних (адміністративних, галузевих, інституційних) складових.

На основі проведених досліджень, під стратегічними імперативами сталого економічного зростання регіону запропоновано розуміти сукупність сталих принципів (норм, критеріїв), що створюють концептуальні орієнтири управління регіоном та його складовими на всіх рівнях та у всіх сферах економіки і суспільства у процесі стратегічного розвитку.

Стратегічні імперативи можуть перекликатися з стратегічними цілями розвитку, проте відрізняються своєю сталістю та безальтернативністю. Вся система стратегічного управління регіоном узгоджується з стратегічними імперативами, що визначають основні шляхи та обмеження розвитку системи для забезпечення балансу і стабільності.

Погоджуємося з думкою науковців, що «за визначених обставин та в певний проміжок часу імператив здатен досягти максимального рівня своєї ефективності. На наступному етапі поступово зростає дисбаланс між наявною імперативною нормою і зміненням у процесі суспільного розвитку середовищем. Виникає потреба якісного оновлення попереднього змісту імперативу з урахуванням нових вимог та для забезпечення ефективної взаємодії у суспільстві. Таким чином, відбувається «спіральний» розвиток імперативних норм, які повсякчас адаптуються до суспільних змін; процес

набуває характеру неперервного нарощування нових, удосконалених правил економічної та неекономічної взаємодії індивідів на основі тих імперативів, що вже завершили свій цикл. При цьому на кожному новому витку спіралі форма окремого імперативу може ускладнюватися; однак у їх сукупності ймовірні трансформації іншого характеру: одні втрачатимуть свою актуальність, натомість інші – її набуватимуть [1, с. 224].

Отже, попри відносно довгострокову стабільність, імперативи повинні еволюціонувати разом із системою та змінюватися для забезпечення ефективності та конкурентоспроможності системи в трансформаційних умовах. У цьому контексті обрані імперативи повинні відповідати сучасним тенденціям розвитку економіки і суспільства, спрямовуватися на вирішення найбільш актуальних проблем й враховувати вимоги часу.

На національному рівні базовою концепцією розвитку економіки і суспільства України у стратегічній перспективі обрано стратегію сталого розвитку. Затверджені кабінетом міністрів 15 вересня 2017 року Цілі сталого розвитку [26] адаптовані до глобальних цілей сталого розвитку і визначають основні пріоритети стратегічного вектору розвитку національної економіки і суспільства.

У проекті стратегії сталого розвитку до 2030 року визначено стратегічне бачення сталого розвитку нашої держави, що ґрунтується на забезпеченні національних інтересів та виконанні міжнародних зобов'язань України і передбачає:

«- подолання дисбалансів в економічній, соціальній та екологічній сферах;

- трансформацію економічної діяльності, перехід на засади «зеленої економіки»;

- побудову мирного та безпечного, соціально згуртованого суспільства з належним врядуванням та інклюзивними інституціями;

- забезпечення партнерської взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, бізнесу, науки, освіти та організацій громадянського суспільства;

- повну зайнятість населення;

- високий рівень науки, освіти та охорони здоров'я;

- підтримання довкілля в належному стані, який забезпечуватиме якісне життя та благополуччя теперішнього і майбутніх поколінь;

- децентралізацію та впровадження регіональної політики, яка передбачає гармонійне поєднання загальнонаціональних і регіональних інтересів;

- збереження національних культурних цінностей і традицій» [5].

На основі проведених досліджень науковець Бондарець М.В. виділяє основні проблеми, що перешкоджають ефективному переходу країн та їх регіонів до моделі сталого розвитку, зокрема:

«- відсутність або недорозвиненість механізмів зворотного зв'язку щодо моніторингу, навчання й адаптування до змін. Тільки окремі країни спромоглися запровадити інтегрований моніторинг, тобто систему індикаторів, що дозволяють вимірювати й аналізувати зв'язки між компонентами сталого розвитку. Це допомагає стежити за процесом, здійснювати ефективне управління та застосовувати новітні підходи для навчання й адаптації;

- слабка координація стратегічних цілей сталого розвитку з національним бюджетним процесом. Вона полягає в недостатній увазі з боку урядів та відповідних міністерств щодо формування бюджетних пріоритетів у відповідності до національної стратегії сталого розвитку і завдань стратегічного менеджменту;

- недостатня горизонтальна координація між національною стратегією сталого розвитку і регіональною та місцевою. Ефективні національні стратегії повинні передбачати та сприяти відповідним діям на регіональному та місцевому рівнях;

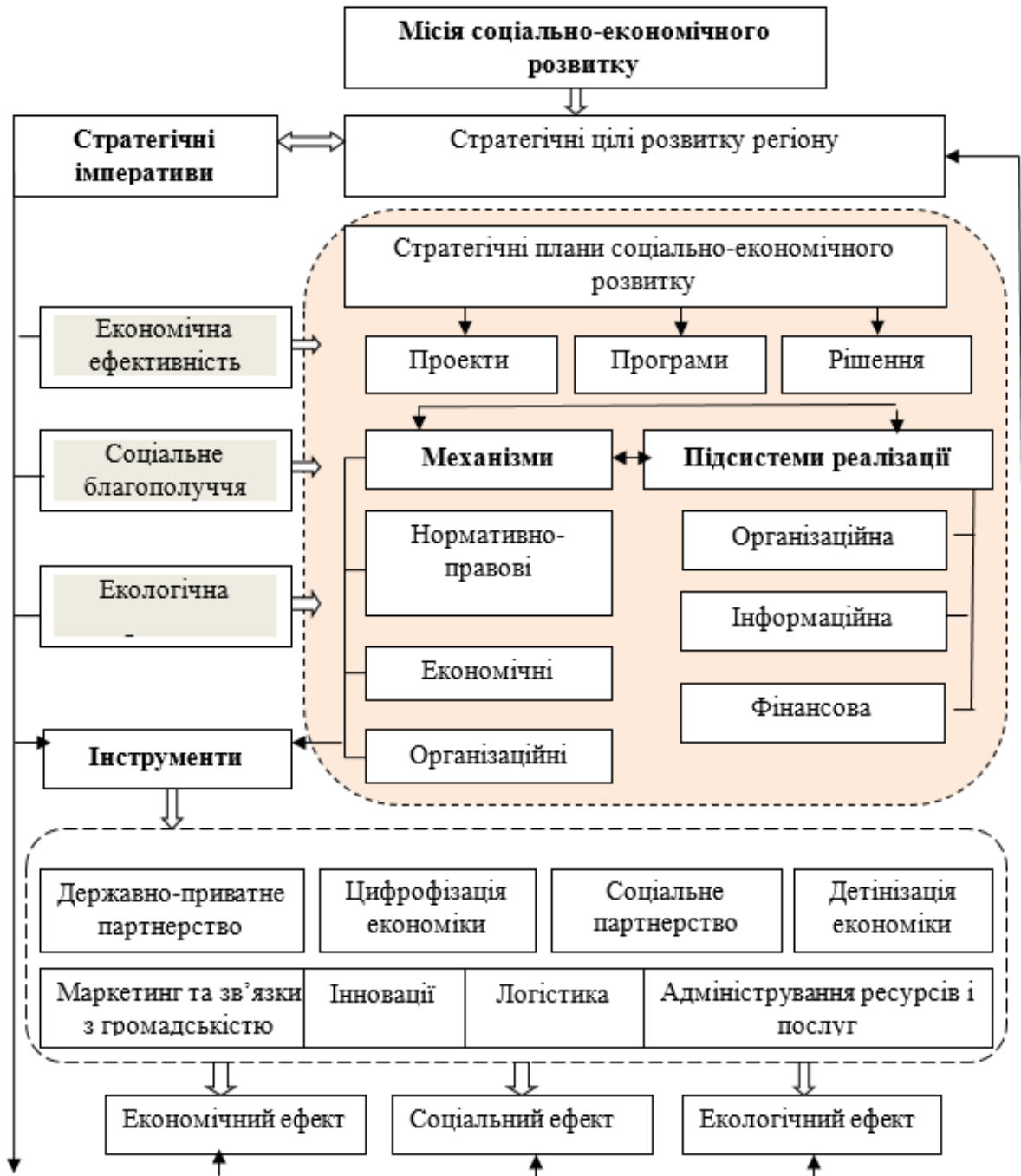
- неефективне застосування системи політичних ініціатив в транзитивних країнах. Досвід свідчить, що для досягнення цілей сталого розвитку уряди розвинутих країн комплексно використовують різноманітні засоби і механізми, серед яких чинне місце займають політичні ініціативи: регулятивні, програмні, фінансові, інституційні та економічні» [6].

Таким чином очевидно, що базовими стратегічними імперативами розвитку регіону у стратегічній перспективі є критерії сталості всіх процесів формування та реалізації регіональної стратегії, а саме: забезпечення гармонії (в ідеалі синергічного ефекту) між економічною ефективністю, соціальним благополуччям та екологічною безпекою. Для забезпечення дієвості, вказані імперативи повинні конкретизуватися у визначених критеріях та нормах, які є основними настановами для формування цілей та прийняття рішень на всіх рівнях управління регіоном.

На рисунку наведено модель управління стратегічним розвитком регіону із врахуванням впливу стратегічних імператив.

Імперативи сталого стратегічного розвитку регіонів здійснюють наскрізний та комплексний вплив на процеси формування і реалізації стратегій соціально-економічного розвитку шляхом узгодження рішень, що приймаються із основними критеріями для забезпечення балансу між

економічним, соціальним й екологічним вектором їх реалізації. Забезпечення реалізації імперативів потребує уточнення та систематизації окремих критеріїв сталого розвитку, що використовуватимуться для узгодження рішень.

Модель впливу стратегічних імперативів на систему стратегічного управління соціально-економічним розвитком регіону

Джерело: розроблено автором.

Вказані критерії є основними настановами мислення та прийняття рішень при формуванні управлінських моделей не тільки на рівні держави та регіонів, а також на рівні територіальних громад, підприємств та організацій, що у комплексі сприятиме безпечному, справедливому та ефективному розвитку економіки.

Реалізація стратегії соціально-економічного розвитку здійснюється на основі розподілу управлінських функцій між окремими підсистемами, з подальшою інтеграцією їх зусиль на забезпеченні досягнення комплексних цілей із врахуванням стратегічних критеріїв. До основних підсистем реалізації стратегічних планів, проектів і програм на регіональному рівні слід віднести: організаційну, фінансову та інформаційну.

Організаційна підсистема формує регіональну архітектуру, тобто розподіл прав, обов'язків і повноважень з управління регіоном та територіями. На поточному етапі під впливом процесів децентралізації, трансформації відносин власності, уточнення адміністративно-територіального устрою та зростання ролі громадянського суспільства здійснюються процеси реорганізації систем управління територіями та громадами на всіх рівнях. Кінцевою метою організаційних трансформацій є побудова оптимальної системи управління регіоном, що відповідатиме принципами субсидіарності, прозорості та ефективності й забезпечуватиме збалансоване, орієнтоване на довгострокову перспективу управління на всіх рівнях регіону у контексті реалізації стратегічних імперативів.

Фінансова підсистема покликана забезпечувати поточне функціонування регіону та сприяти його стратегічному розвитку з використання фінансових інструментів. Основним фінансовим інструментом, що використовується в системі управління регіональним розвитком є бюджет. Як зазначає Ливдар М.В., «бюджетний механізм місцевих фінансів та бюджетний механізм соціально-економічного розвитку регіону співвідносяться як часткове і ціле. Якщо в першому випадку увага акцентується на виконанні певних адміністративних дій, що носять розпорядчо-технічний характер, то у другому випадку – на здатність бюджетного механізму значимо впливати на розвиток соціальної та економічної сфер регіону (зокрема, через застосування особливих процедур вироблення, ухвалення та реалізації бюджетних рішень)» [7, с. 564].

Інформаційна підсистема реалізації стратегії сталого розвитку виступає важливим системоутворюючим елементом стратегічного управління розвитку регіону. Під регіональною інформаційною системою

науковці Дацій Н.В., Капітула В.Я. та Нужда В.Д. розуміють «систему взаємопов'язаних компонентів (основні: статистичні інформаційні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології), що формуються шляхом безлічі зовнішніх і внутрішніх джерел, їх актуалізацію, відбір даних по предметно і проблемно-орієнтованому ознакою, гнучке формування довідково-аналітичних запитів, застосування методів статистичного, економічного, фінансового і комплексного інтелектуального аналізу, створення інформаційного сховища, організацію регламентованого доступу користувачам в режимі реального часу, необхідну для забезпечення офіційної статистичної та аналітичної інформацією органів законодавчої та виконавчої влади з метою вдосконалення управління розвитком регіону» [8].

Отже, кожна з підсистем використовує відповідні механізми регулювання та стимулювання соціально-економічних процесів для спрямування їх в необхідному для досягнення цілей регіонального розвитку напрямків. Важливою умовою забезпечення ефективного управління соціально-економічним розвитком регіону у контексті реалізації стратегічних імператив є забезпечення ефективних інформаційно-комунікаційних взаємозв'язків та високого рівня узгодженості між суб'єктами управління, бізнесом і громадськістю з приводу формування єдиної економічної, соціальної й екологічної політики та застосування механізмів й окремих інструментів регулювання стратегічних процесів.

Висновки. Доведено, що базовими стратегічними імперативами розвитку регіону у стратегічній перспективі є критерії сталості всіх процесів формування та реалізації регіональної стратегії, а саме: забезпечення гармонії (в ідеалі синергічного ефекту) між економічною ефективністю, соціальним благополуччям та екологічною безпекою. Для забезпечення дієвості, вказані імперативи повинні конкретизуватися у визначених критеріях та нормах, які є основними настановами для формування цілей та прийняття рішень на всіх рівнях управління регіоном.

Обґрунтовано модель управління стратегічним розвитком регіону у контексті стратегічних імператив. Дана модель передбачає, що імперативи сталого стратегічного розвитку регіонів здійснюють наскрізний та комплексний вплив на процеси формування і реалізації регіональних стратегій шляхом узгодження рішень, що приймаються із основними критеріями для забезпечення балансу між економічним, соціальним й екологічним вектором їх реалізації. Систематизовано імперативні критерії

сталого розвитку регіону, визначено відповідальні підсистеми та інструменти їх реалізації в трансформаційних умовах.

Бібліографічний список.

1. Ільїна М.В., Шпильова Ю.Б. Теоретичні основи формування імперативів економічного розвитку суспільства. *Економіка і суспільство*. 2017. №9. С. 221–226.
2. Маргітич В.В. Імперативи моделювання організаційно-економічного потенціалу розвитку регіону. *Науковий вісник Ужгородського Університету*. 2019. С. 71–76.
3. Герасимчук З.В., Свида І.В. Стратегічні імперативи управління стійким розвитком регіону. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. Вип. 31. С. 156–160.
4. Цілі сталого розвитку: Україна. URL: http://www.un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf (дата звернення: 08.04.2020).
5. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf (дата звернення: 09.04.2020).
6. Бондарець М.В. Імперативи глобалізації сталого розвитку транзитивних країн у кризових умовах. *Стратегія розвитку України*. 2013. № 2. URL: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/SR/article/view/6255> (дата звернення: 09.04.2020).
7. Ливдар М.В. Вплив бюджетної політики на соціально-економічний розвиток регіону. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 2. С. 563–566.
8. Дацій Н.В., Капітула В. Я., Нужда В. Д. Підхід до формування інноваційно-інформаційного забезпечення регіону. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 8. DOI: [10.32702/2307-2156-2019.8.1](https://doi.org/10.32702/2307-2156-2019.8.1). URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/8_2019/3.pdf (дата звернення: 14.04.2020).
9. Oksana Pryshchepa, Oksana Kardash, Alina Yakymchuk, Mykola Shvec, Konstantyn Pavlov, Olena Pavlova, Inna Irtysheva, Nazariy Popadynets, Yevheniia Boiko, Iryna Kramarenko Optimization of multi-channel queuing systems with a single retail attempt: Economic approach. *Decision Science Letters*. 2020. Volume 9 Issue 4 pp. 559-564 Scopus, DOAJ and Scimago
10. Inna Irtysheva, Iryna Kramarenko, Svitlana Shults, Yevheniia

Boiko, Kateryna Blishchuk, Nataliya Hryshyna, Nazariy Popadynets, Iryna Dubynska, Olena Ishchenko and Daria Krapyvina. Building favorable investment climate for economic development. *Accounting*. 2020. Volume 6 Number 5. Pp.773-780.

11. Iryna Kramarenko, Inna Irtysheva, Svitlana Shults, Marianna Stegney, Blishchuk Kateryna, Yevheniia Boiko, Nazariy Popadynets, Nataliya Samotiy, Lida Rogatina and Nataliya Hryshyna. An economic management system for sustainable development in black sea region. *Accounting*. 2020. Volume 6 Number 4. Pp.387-394

References.

1. Ilyina M.V., Shpylyova Y.B. (2017). Theoretical foundations of the formation of imperatives of economic development of society. [Teoretychni osnovy formuvannja imperatyviv ekonomichnogo rozvytku suspil'stva]. *Economy and society*. №9. pp. 221–226. [in Ukrainian].

2. Margitich V.V. (2019). Imperatives of modeling the organizational and economic potential of the region. [Imperatyvy modeljuvannja organizacijno-ekonomichnogo potencialu rozvytku regionuScientific]. *Bulletin of Uzhhorod University*. pp. 71–76. [in Ukrainian].

3. Gerasymchuk Z.V., Svyda I.V. (2018). Strategic imperatives for managing sustainable development of the region. [Strategichni imperatyvy upravlinnja stijkym rozvytkom regionu]. *Scientific Bulletin of Kherson State University*. Vip. 31. pp. 156–160. [in Ukrainian].

4. Sustainable Development Goals: Ukraine 2020. URL: http://www.un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf. [in Ukrainian].

5. Strategy of sustainable development of Ukraine until 2030. URL: https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf [in Ukrainian].

6. Bondarets M.V. (2013). Imperatives of globalization of sustainable development of transit countries in crisis. [Imperatyvy globalizacii' stalogo rozvytku tranzytyvnyh kraj'n u kryzovyh umovah]. *Development strategy of Ukraine*. № 2. URL: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/SR/article/view/6255>. [in Ukrainian].

7. Livdar M.V. (2016). The impact of budget policy on socio-economic development of the region. [Vplyv bjudzhetnoi' polityky na social'no-ekonomichnyj rozvytok regionu]. *Economy and society*. Vip. 2. pp. 563–566. [in Ukrainian].

8. Datsiy N.V., Kapitula V. Ya., Nuzhda V.D. (2019). Approach to the formation of innovation and information support of the region. Public administration: improvement and development. [Pidhid do formuvannja innovacijno-informacijnogo zabezpechennja regionu]. № 8. DOI: 10.32702 / 2307-2156-2019.8.1. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/8_2019/3.pdf [in Ukrainian].

9. Oksana Pryshchepa, Oksana Kardash, Alina Yakymchuk, Mykola Shvec, Konstiantyn Pavlov, Olena Pavlova, Inna Irtysheva, Nazariy Popadynets, Yevheniia Boiko, Iryna Kramarenko (2020). Optimization of multi-channel queuing systems with a single retail attempt: Economic approach. *Decision Science Letters*. Volume 9 Issue 4 pp. 559-564 [in English].

10. Inna Irtysheva, Iryna Kramarenko, Svitlana Shults, Yevheniia Boiko, Kateryna Blishchuk, Nataliya Hryshyna, Nazariy Popadynets, Iryna Dubynska, Olena Ishchenko and Daria Krapyvina (2020). Building favorable investment climate for economic development. *Accounting*. Volume 6 Number 5. pp.773-780. [in English].

11. Iryna Kramarenko, Inna Irtysheva, Svitlana Shults, Marianna Stegney, Blishchuk Kateryna, Yevheniia Boiko, Nazariy Popadynets, Nataliya Samotiy, Lida Rogatina and Nataliya Hryshyna (2020). An economic management system for sustainable development in the black sea region. *Accounting*. Volume 6 Number 4. pp.387-394[in English].

Иртышева И.А., Павленко Е.П., Войт Д.С., Дубинская И.И., Головина А.И. Стратегические императивы устойчивого развития региона в трансформационных условиях.

В статье раскрыты стратегические императивы устойчивого развития региона в трансформационных условиях. Обосновано, что важным инструментом, который используется для управления регионами и отдельными административно-территориальными образованиями является выбор стратегии и эффективных механизмов ее реализации. Определена сущность понятия «стратегические императивы устойчивого экономического роста региона». Доказано, что стратегические императивы могут перекликаться со стратегическими целями развития, однако отличаются своей устойчивостью и безальтернативностью. Обоснована модель влияния стратегических императив на систему стратегического управления социально-экономическим развитием региона. Систематизированы основные критерии стратегического управления

регионом и территориями в разрезе основных векторов. Определены декомпозиции критериев устойчивого развития региона.

Ключевые слова: устойчивое развитие, стратегические императивы, экономический рост региона, трансформация

Irtysheva I.O., Pavlenko O.P., Voit D.S., Dubynska I.I., Golovina O.I. Strategic imperatives of sustainable development of the region in transformation conditions.

The article reveals the strategic imperatives of sustainable development of the region in a transformational environment. It is substantiated that an important tool used for the management of regions and individual administrative-territorial entities is the choice of strategy and effective mechanisms for its implementation. The essence of the concept "strategic imperatives of sustainable economic growth of the region" is defined. It is proved that strategic imperatives may overlap with strategic development goals, but differ in their sustainability and non-alternativeness. The model of influence of strategic imperatives on the system of strategic management of social and economic development of the region is substantiated. The main criteria of strategic management of the region and territories in the context of the main vectors are systematized. The decomposition of the criteria of sustainable development of the region is determined. To ensure effectiveness, these imperatives should be specified in certain criteria and norms, which are the main guidelines for goal setting and decision-making at all levels of regional governance. The model of management of strategic development of the region in the context of strategic imperatives is substantiated. This model assumes that the imperatives of sustainable strategic development of regions have a cross-cutting and comprehensive impact on the formation and implementation of regional strategies by aligning decisions with the main criteria to ensure a balance between economic, social and environmental vectors. Imperative criteria of sustainable development of the region are systematized, responsible subsystems and tools of their realization in transformational conditions are defined.

Key words: sustainable development, strategic imperatives, economic growth of the region, transformation, social well-being and environmental security.

Стаття надійшла до редакції: 20.09.2020 р.